

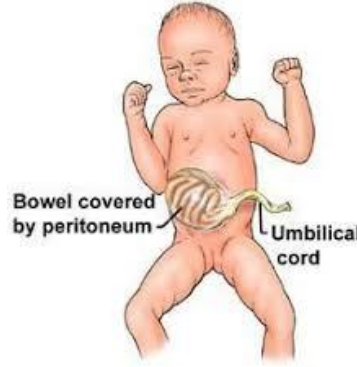

Indian Association of Pediatric Surgeons

Patient Information Sheet

इंडियन असोसिएशन ऑफ पेडियाट्रिक सर्जन्समार्फत पालकांसाठी माहितीपत्रक

OMPHALOCELE (ओम्फॅलोसिल)

Marathi Translation by :

Dr. Minakshi Nalbale - Bhosale, Neonatal & Pediatric Surgeon;

Associate Professor- Pediatric Surgery, B J Govt. Medical College & Sassoon Hospital, Pune.

Concept, Text & Photographs Courtesy :

Dr. Shandip Sinha, Neonatal & Pediatric Surgeon, Madhukar Rainbow Hospital, New Delhi.

Designed and formatted by :

Dr. Veereshwar Bhatnagar,

Former Professor & Head, Pediatric Surgery, AIIMS, New Delhi.

Currently, Professor - Pediatric Surgery & Dean Research, School of Medical Sciences & Research, Sharda University, Greater Noida, UP.

Published by :

Dr. Amar Shah, Joint Secretary- IAPS & Consultant Pediatric Surgeon, Amardeep Children Hospital, Ahmedabad & Professor Dr. Ravi Kanojia, PGIMER, Chandigarh.

for & on behalf of the Indian Association of Pediatric Surgeons

ओम्फॅलोसिल म्हणजे काय ?

पोटाच्या भिंतीच्या दोषामध्ये दोन मुख्य कंडिशनसचा समावेश होतो - ओम्फॅलोसिल (किंवा एक्झम्फॅलॉस) व गॅस्ट्रोसिसिस. डिफेक्टच्या साईझनुसार ओम्फॅलोसिलचा दोष मोठा (आकारमान > ५ सेमी) किंवा गौण / किरकोळ (आकारमान < ५ सेमी) या प्रकारचा असू शकतो. यातील काही केसेसमध्ये इतर अनुषंगिक दोषही असतात, त्या संयोगांना सिंड्रोम असे संबोधले जाते.

कशामुळे ही समस्या उद्भवते ? ती किती सामान्य आहे ?

यात सामान्यतः नाभीच्या पायथ्याशी नाळ जोडलेली असते, त्याठिकाणी दोष उद्भवतो. ओम्फॅलोसिलमध्ये, नाभीतील डिफेक्टमधून बाहेर आलेली आतडी पातळ पडद्याने झाकलेली असतात. जन्मलेल्या १०,००० बाळांपैकी ३ ते ४ बाळांत ओम्फॅलोसिलचा दोष असण्याची शक्यता संभवते.

याची लक्षणे कोणती ?

डिलिव्हरीच्या वेळी नजरेत स्पष्टपणे भरणारा, बाळाच्या पोटावरील दोष ओम्फॅलोसिलमध्ये आढळतो. यामध्ये नाभीतील डिफेक्टमधून बाहेर आलेली आतडी, पातळ आवरणाने (पेरीटोनिअमने) कव्हर केलेली असतात. कधीकधी आतड्यांबरोबरच यकृताचा काही भागदेखील या पिशवीतून बाहेर आल्याचे दिसून येते. ओम्फॅलोसिलखेरीज बाळाची जीभ मोठी (मॅक्रोग्लोसिया) असल्यास किंवा बाळाला हायपोग्लायसेमिया असल्यास, गुणसूत्र दोष आढळण्याची शक्यता असल्याने याकडे विशेष लक्ष दिले पाहिजे.

डॉक्टरांना कधी भेटावे ?

बाळाच्या जन्माच्या वेळी डिलिव्हरी रूममध्येच या आजाराचे निदान होत असल्याने, त्वरित बालशस्त्रक्रिया तज्ञांचा सल्ला घ्यावा. नवजात बाळात इतर अनुषंगिक दोष असल्यास, त्याला आयसीयू ऍडमिशनची आवश्यकता असू शकते.

निदान कसे केले जाते ?

जन्मानंतर क्लिनिकल तपासणीद्वारे निदान होते. तथापि, यापैकी बहुतेक नवजात बाळांत जन्मपूर्व सोनोग्राफी स्कॅनद्वारेदेखील निदान केले जाऊ शकते. हायपोग्लायसेमियाचे निदान करण्यासाठी, बाळाच्या रक्तातील साखरेची पातळी तपासली जाते. तसेच, हृदयदोषाचे निदान करण्यासाठी इकोकार्डियोग्राफी केली जाते.

कोणते उपचार उपलब्ध आहेत ?

ओम्फॅलोसिलमध्ये डिफेक्ट दुरुस्त करण्यासाठी शस्त्रक्रिया आवश्यक असते. याखेरीज, नवजात बाळाची काळजी घेण्यासाठी आयसीयूमधील देखभाल व इतर अनुषंगिक दोषांच्या निराकारणासाठी संबंधित तज्ञ डॉक्टरांकडून उपचार होणे गरजेचे असते.

शस्त्रक्रियेची योग्य वेळ कोणती ?

ऑपरेशनच्या वेळेचा निर्णय, मुलाच्या नैदानिक स्थितीवर अवलंबून असतो. ओम्फॅलोसिल शस्त्रक्रिया, इमर्जन्सीमध्ये न करता अधिक नियंत्रित परिस्थितीत केली जाऊ शकते.

उपचारांच्या इतर पद्धती आहेत का ?

या नवजात बालकांना एनआयसीयूमध्ये वैद्यकीय उपचार आणि शस्त्रक्रिया या दोन्ही प्रकारचे व्यवस्थापन आवश्यक असते. एनआयसीयू किंवा तात्काळ शस्त्रक्रियेची सुविधा उपलब्ध नसल्यास, एकडम्फॅलॉस सॅक्वर विशिष्ट औषध लावून सॅक / पिशवी लवकर सुकेल हे बघितले जाते, जेणेकरून एश्चर (जाड आवरण) तयार होऊन, थैली फुटण्यास प्रतिबंध होतो. येथे, व्हेंट्रल हर्निया डेव्हलप होतो. अंतिम शस्त्रक्रिया काही महिन्यांनी केली जाऊ शकते.

ऑपरेशनमध्ये काय समाविष्ट आहे ?

ओम्फॅलोसिल दोष जर लहान असेल (एकडम्फॅलॉस मायनर) तर बाळाच्या जन्मानंतर लवकरच शस्त्रक्रिया केली जाते आणि आतडी पोटात परतवून, स्नायू आणि त्वचेतील डिफेक्ट बंद केला जातो. तथापि, ओम्फॅलोसिलचा दोष मोठा असल्यास (एकडम्फॅलॉस मेजर), नवजात बाळात पोटाच्या पोकळीचे आकारामान छोटे असल्याने, कधीकधी वरीलप्रमाणे आतडी परत आत

ढकलून डिफेक्ट बंद करणे शक्य होत नाही. अशावेळी सायलो (खास डिझाइन केलेली बॅग जी आतड्यांना आच्छादित करते आणि संरक्षण देते) वापरली जाते. आतडी हळूहळू पोटात परतवली जातात. यास कित्येक दिवस लागू शकतात. एकदा हे पूर्ण झाल्यावर, सायलो काढून टाकली जाते व ऑपरेशन थिएटरमध्ये डिफेक्ट बंद केला जातो. हे उपचार शक्य नसल्यास, एक्झम्फॅलॉस सॅक वर विशिष्ट औषध लावून ती लवकर सुकेल हे बघितले जाते. याअन्वये तयार होणारा व्हेंट्रल हर्निया कालांतराने (बाळाच्या उदरपोकळीची साईझ वाढल्यावर) दुरुस्त केला जातो.

ऑपरेशननंतर कोणती गुंतागुंत होते ?

आतड्यांच्या हालचालीस विलंब, आतड्यांमधील छिद्र आणि त्यामुळे होणारा जंतूसंसर्ग (पेरीटोनायटिस) आणि जखमेचे इन्फेक्शन ही काही सामान्य कॉम्प्लिकेशन्स आहेत. बाळाला पॅरेन्टरल न्युट्रीशनचीही आवश्यकता असू शकते. याखेरीज, काही अनुषंगिक जन्मजात दोष, ठराविक कालावधीनंतर विशिष्ट समस्यांसह प्रकट होऊ शकतात. कालांतराने, आतड्यांशी संबंधित अडथळा निर्माण होऊ शकतो.

या मुलांचे भविष्य काय ?

सिंड्रोम किंवा क्रोमोझोमल दोष असलेल्या मुलांना, विशेषतः त्यांच्यात हृदयाचीही विकृती असेल तर, दीर्घकाळ फॉलो - अप आणि उपचारांची आवश्यकता असते. कॉस्मेटिक कारणास्तव, बाळ मोठे झाल्यावर अम्ब्लीकोप्लास्टी केली जाऊ शकते.

एक्झम्फॅलॉस

हर्निया ऑफ द कॉर्ड